

Ретроспективний аналіз досліджень теорії управління бізнес-процесами в будівельній галузі економіки

Вадим П. Глух 1 *

¹ Сумський національний аграрний університет (Україна). Аспірант кафедри економіки та підприємництва.

* Автор-кореспондент, e-mail: bs_11@i.ua

СТАТТЯ

АНОТАЦІЯ

Дослідницька

DOI:

[10.70651/3041-2498/2025.7-8.15](https://doi.org/10.70651/3041-2498/2025.7-8.15)

Авторське право

© 2025 автора

Цей твір ліцензовано на умовах Ліцензії Creative Commons «Із Зазначенням Авторства – Некомерційна 4.0 Міжнародна» (CC BY-NC 4.0).

У статті досліджено різноманітність та масштаби спектру звернень науковцями світу та України до методології вивчення змісту, необхідності та перспектив подальшого розвитку концепції управління бізнес процесами взагалі, та в сфері будівництва, безпосередньо. Актуальність дослідження зумовлена доцільністю використання підходів до управління бізнес-процесам з метою підвищення конкурентоспроможності будівельних компаній, а також дієвого способу для сучасної трансформації бізнесу. Успішне впровадження та активне застосування елементів механізму управління бізнес-процесами можливі за умови всебічного розуміння його концептуальних положень та напрямків розвитку. Метою дослідження стали: визначення місця та ролі управління бізнес-процесами в соціальних науках, з позиції історичного розвитку, розкриття змісту еволюційних та ключових засад його осучаснення, а також обґрунтування прийнятності для використання у виробничих галузях вітчизняної економіки. Методологією дослідження було передбачено проведення бібліометричного аналізу наукових публікацій у виданнях двох провідних наукометричних баз даних Scopus та Web of Science. Ці бази даних відображають академічні досягнення та дозволяють отримати комплексний огляд досліджень за період з 1997 року по теперішній час. Результати бібліометричного аналізу набувають вирішального значення для визначення пріоритетів у дослідженнях та розробці ефективних стратегій управління бізнес-процесами у сучасних умовах сталого розвитку компаній будівельної галузі. Результати, проведеного аналізу, підтверджують очевидність тенденції наукового спрямування управління бізнес-процесами в бік активного застосування інформаційних технологій. Таким чином, сама концепції управління бізнес-процесами набуває міждисциплінарного характеру, виходячи своїм змістом та практичними механізмами реалізації за межі суто менеджменту. Проведені дослідження, також дозволили виявити очевидність тенденції до спеціалізації та локалізації управління бізнес-процесами з урахуванням особливостей регіонального та галузевого характеру. Найбільш цитованими науковими роботами стали саме ті, в тексті яких, розкриваються зміст методології та практичні досягнення інтеграції цифрових інструментів із засадами корпоративної культури для сприяння впровадженню механізмів управління бізнес-процесами у відповідних сферах функціонування бізнес-структур. В контексті цього, автори публікацій активно досліджують взаємозв'язок між управлінням бізнес-процесами та цифровою (інформаційною) інтеграцією галузей економіки.

КЛЮЧОВІ СЛОВА

менеджмент, управління бізнес-процесами, бібліометричний аналіз, цифрові технології, економіка, трансформація, бази даних.

e-ISSN 3041-2498

Public Management and Policy

<https://www.eu-scientists.com/index.php/pmap>

Retrospective Analysis of Research on Business Process Management Theory in the Building Sector of the Economy

Vadym Glukh ¹*

¹ *Sumy National Agrarian University (Ukraine). Postgraduate Student at the Department of Economics and Entrepreneurship.*

* *Corresponding Author*, e-mail: bs_11@i.ua

ARTICLE INFO

ABSTRACT

Research Article

DOI:

[10.70651/3041-2498/2025.7-8.15](https://doi.org/10.70651/3041-2498/2025.7-8.15)

Copyright © 2025
by author

This is an open access journal and all published articles are licensed under a Creative Commons Attribution—NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0)

The article examines the diversity and scope of approaches used by scientists around the world and in Ukraine to study the content, necessity, and prospects for further development of the concept of business process management in general, and in the construction industry in particular. The relevance of the study is determined by the expediency of using approaches to business process management in order to increase the competitiveness of construction companies, as well as an effective way for modern business transformation. Successful implementation and active application of elements of the business process management mechanism are possible provided that there is a comprehensive understanding of its conceptual provisions and directions of development. The objectives of the study were to determine the place and role of business process management in the social sciences from the perspective of historical development, to reveal the content of its evolutionary and key principles of modernization, and to justify its acceptability for use in the manufacturing sectors of the domestic economy. The research methodology involved conducting a bibliometric analysis of scientific publications in two leading scientometric databases, Scopus and Web of Science. These databases reflect academic achievements and provide a comprehensive overview of research from 1997 to the present. The results of the bibliometric analysis are crucial for determining priorities in research and developing effective business process management strategies in the current conditions of sustainable development of companies in the construction industry. The results of the analysis confirm the obvious trend in the scientific direction of business process management towards the active use of information technologies. Thus, the very concept of business process management is becoming interdisciplinary in nature, going beyond the boundaries of pure management in terms of its content and practical implementation mechanisms. The research also revealed a clear trend towards specialization and localization of business process management, taking into account regional and industry-specific characteristics. The most cited scientific works are those that reveal the content of the methodology and practical achievements of integrating digital tools with the principles of corporate culture to facilitate the implementation of business process management mechanisms in the relevant areas of business structures. In this context, the authors of the publications actively explore the relationship between business process management and the digital (information) integration of economic sectors.

KEYWORDS

management, business process management, bibliometric analysis, digital technologies, economics, transformation, databases.

1. Вступ

У сучасних умовах розвитку суб'єктів виробничої економіки інструменти інноваційного менеджменту набувають ключової ролі для забезпечення конкурентоспроможності та динамічного розвитку компаній, які мають функціонувати у глобалізованому середовищі. Поряд з цим, відзначається стрімкий розвиток цифрових технологій (інформаційно-комунікаційних систем, штучного інтелекту, великих даних, хмарних обчислень та ін.). Ці та інші фактори, кардинально змінюють умови організації діяльності бізнес-структур, висуваючи якісно нові вимоги до механізмів управління їхніми бізнес-процесами.

Управління бізнес-процесами, в системі корпоративного менеджменту, ставить на перший план застосування систематичного та ретельного підходу щодо проєктування, впровадження, моніторингу, аналізу та постійного вдосконалення виробничих/управлінських процесів в середині та зовні компаній. Останні, зважаючи на підвищений прояв чинників конкурентного бізнес-середовища, мають трансформувати та постійно адаптувати свої управлінські механізми з метою досягнення сталості в забезпеченні ефективності власної діяльності. Сучасні суб'єкти підприємництва, які не нехтують досягненнями цифрового суспільства, вочевидь вбачають позитивну роль ефективного управління бізнес-процесами у цифровій трансформації власного бізнесу. Компанії, що здатні до втілення на практиці практики управління бізнес-процесами, набувають характеристик більшої конкурентоспроможності та гнучкості при адаптації до мінливості умов діяльності та поведінки стейкхолдерів. При цьому, сам підхід з управління бізнес-процесами, є доволі універсальним для застосування в різних галузях діяльності, в тому числі, і виробничого характеру. Але, прийнятність даної концепції може бути розвинута та успішно застосовуватися на практиці, тільки за умови чіткого розуміння її методологічного змісту та врахування сучасних тенденцій.

Сама концепція управління бізнес-процесами відзначається тривалим історичним періодом формування, удосконалення та розвитку. Будучи започаткованою наприкінці минулого століття, концепція управління бізнес-процесами вже зазнавала суттєвих змін у її фундаментальних ідеях та принципах. Найбільш вагомим впливом на трансформаційний розвиток та модернізацію концепції управління, спричинили найновіші досягнення щодо розвитку інформаційних технологій, появи великих даних та активного використання можливостей штучного інтелекту. Сьогодні надзвичайно активно відбувається переосмислення розуміння управлінської практики, в тому числі, і щодо реалізації концепції, що виступає об'єктом дослідження в даній науковій публікації.

Таким чином, наукове дослідження походження, базових засад та змісту основних змін концепції управління бізнес-процесами, як невід'ємного компонента сучасного корпоративного менеджменту, набуває підвищеної уваги та актуальності. В історичному контексті, наукове дослідження витоків концепції, її становлення та розвитку, у поєднанні з сучасними трендами розвитку науки менеджмент, покликане допомагати практикам при прийнятті ефективних управлінських рішень, в першу чергу, із застосуванням передового досвіду організації бізнес-процесів. В умовах цифрової трансформації, для компаній будівельної сфери економіки, дана концепція здатна виступати одним із ключових чинників забезпечення сталого розвитку та підвищення їхньої конкурентоспроможності. У цифрову епоху інноваційні зміни в управлінні бізнес-процесами, стають невід'ємним елементом стратегії будівельної компанії, яка прагне не лише зберегти, а й посилювати власні ринкові позиції.

2. Огляд літературних джерел

Нагальні питання інноваційного розвитку в системі менеджменту, у його взаємозв'язку з впровадженням сучасних концепцій управління, протягом тривалого часу є предметом підвищеної наукової уваги науковців-сучасників. Наприклад, класичні засади інноваційної теорії були відображені Й. Шумпетером [1], який намагався обґрунтувати саме роль інновацій як рушійної сили економічного розвитку. В подальшому, інноваційні засади менеджменту були розтлумачені в працях П. Друкера, який акцентував увагу про необхідність інтеграції бізнесу та організації інноваційних процесів у єдину управлінську парадигму[2],

Безпосереднє формування концепції управління бізнес-процесами та активне звернення науковців до її елементів, з метою адаптації до різних сфер діяльності (в тому числі, і

будівельної), призвели до швидкого накопичення наукових знань та зростання наукових публікацій з відповідними напрямками дослідження. Водночас, вже згаданий, пришвидшений прогрес інформаційно-аналітичного характеру, сприяв появі сучасних інструментів бібліометричного аналізу. Отримання можливості формувати бібліометричний огляд, сприяла всебічному та глибокому аналізу стану розвитку наукових питань у визначених галузях та їхньому синтезованому середовищі. На думку авторського колективу [3], бібліометричні методи слугують надійним інструментом для визначення тенденцій у публікаціях, концептуальних засадах та їхній трансформації в межах галузі наукового дослідження. Вочевидь, вони здатні допомагати у виявленні вагомих (впливових) досліджень, що потребують на подальше вивчення та використання в якості фундаментальних [4].

За різними джерелами, можна дійти висновки, що обсяг щорічних бібліометричних досліджень, за останні десять років, вже переважає показник в одну тисячу праць. Не зважаючи на те, що загальна кількість таких оглядів з питань управління бізнес-процесами, порівняно, невелика, їхня кількість також невинно зростає. В такий спосіб, підкреслюється факт зростаючого усвідомлення потреби щодо розуміння ролі наукового обґрунтування накопичених знань з питань управління бізнес-процесами [5].

Одним із перших досліджень питань, безпосередньо пов'язаних з предметною областю нашого дослідження, стала праця [6], в якій, засобами системного огляду, вивчалися можливості застосування концепції управління бізнес-процесами при їхньому моделюванні та вдосконаленні.

Згодом, актуальність звернення до бібліометричного аналізу та зростаючу увагу до питання управління бізнес-процесами в сучасному бізнесі, були доведені в публікації [7]. Автори даної наукової праці дослідили міждисциплінарний характер питання, а також надали методологічні характеристики розвитку концепції управління бізнес-процесами в контексті реінжинірингу, загального управління якістю та розвитку інформаційних систем.

Наукові джерела свідчать про те, що тема «управління бізнес-процесами» стала предметом дослідження численних бібліометричних оглядів, особливо, починаючи з 2020 року. Серед багаточисельного переліку наукових оглядів, доцільно підкреслити наступні: порівняння концепції з раціональним управлінням та потенціалом для їхнього одночасного впровадження [8]; методи ефективного моделювання бізнес-процесів [9]; трактування напрямків сталого розвитку в контексті «зеленого управління бізнес-процесами» [10] та процесного майнінгу [11]; роль амбідекстерності в управлінні бізнес-процесами [12] та ін.

Таким чином, як згадані, так і цілий ряд інших тематичних оглядів з управління бізнес-процесами, іноземних та вітчизняних науковців, незважаючи на часові, предметні та інформаційні відмінності, мають спільні риси, що дозволяють формулювати висновки, на які можуть спиратися послідовники досліджуваного напрямку та практики.

3. Постановка завдання

Метою даного дослідження є формування теоретичної основи щодо наукового обґрунтування менеджерських рішень з управління бізнес-процесами для сталого розвитку в будівельній галузі, завдяки: визначенню місця та ролі управління бізнес-процесами в соціальних науках, з позиції історичного розвитку; розкриття змісту еволюційних та ключових засад його осучаснення, а також обґрунтування прийнятності для використання у виробничій галузі економіки.

4. Методи та матеріали

Результати дослідження продемонстрували зростання уваги до управління бізнес-процесами протягом останнього десятиліття, основні напрямки досліджень та практичні аспекти застосування, включаючи мови моделювання процесів, інфраструктури впровадження процесів, аналіз моделей процесів, інтелектуальний аналіз процесів, сумісність процесів та повторне використання.

З метою реалізації бібліометричного аналізу в даному дослідженні були використані вбудовані аналітичні та уточнюючі інструменти бази даних. Застосування вбудованих інструментів міжнародних науко метричних баз даних Scopus та Web of Science, сприяло

проведенню попереднього аналізу публікацій у обраній предметній області – управління бізнес-процесами. З метою подальшої конкретизації інформації, отримані дані були імпортовані для створення бібліометричних карт у VosViewer.

Користуючись інструментом «Google Trends», був проведений авторський аналіз інтернет-запитів за визначеними ключовими словами, що допомогло зрозуміти інтерес наукової спільноти до питань управління бізнес-процесами, в контексті соціальних та гуманітарних наук.

З метою уточнення даних, був застосований компонент «Publish or Perish», який сприяв проведенню аналізу публікацій у Google Scholar, зокрема у межах найбільш цитованих видань, що дозволило зрозуміти актуальні тенденції та напрямки досліджень у даній області.

В свою чергу, інструмент «Analyze results», застосовувався для візуалізації розподілу досліджень за категоріями науко метричних баз. Результати були додатково уточнені шляхом фільтрації за мезотемами: Citation Categories і Research Areas. Для відбору даних та забезпечення релевантності наукового дослідження проводився глибокий аналіз статей, включаючи їхні назви, ключові слова та реферати.

З метою забезпечення максимально повної характеристики предметної області (управління бізнес-процесами) та визначення уточнюючих питань, що потребують вивчення, був застосований метод нарративного огляду джерел інформації. Для огляду найбільш цитованих публікацій, що визначалися за результатами річного аналізу цитованості, були також застосовані наступні методи: аналізу, синтезу, узагальнення та групування.

5. Результати та обговорення

Дослідження витоків, історичного розвитку та нових тенденцій може збагатити сферу науки управління та допомогти практикам у прийнятті обґрунтованих рішень щодо впровадження та вдосконалення управління бізнес-процесами.

Враховуючи значну кількість публікацій, що досліджують значення та роль управління бізнес-процесами, а також концептуальні засади управління компаніями, виникає необхідність проведення бібліометричного аналізу наукових праць з даної тематики. Результати бібліометричного аналізу мають вирішальне значення для визначення пріоритетів у дослідженнях та розробки ефективних стратегій управління діяльністю компаній будівельної галузі у сучасних умовах глобалізації та економічної нестабільності.

Отримані дані свідчать про те, що управління бізнес-процесами є багато дисциплінарною галуззю з двома основними напрямками досліджень: управління та інформаційні системи. Однак, відсутні огляди, які б розглядали концептуалізацію управління бізнес-процесами з точки зору окремо взятої галузі, зокрема, будівельної сфери економіки.

Початковим етапом власного бібліометричного аналізу було вивчення дослідницького простору та розгляд концептуальних засад управління бізнес-процесами у соціальних науках, використовуючи кількісні та якісні оглядові методи. Для досягнення даної цілі використана база даних Web of Science Core Collection, відома своїм охопленням соціальних та гуманітарних наук, як основне джерело бібліографічних даних. Для збору та аналізу даних було використано аналітичні та реферативні інструменти бази даних. Для збору релевантних документів щодо концепції управління бізнес-процесами була розроблена пошукова система, яка мінімізувала «інформаційний шум» [13]. Для уточнення даних було використано інструмент «Аналіз результатів» для візуалізації розподілу досліджень за категоріями Web of Science. Результати були отримані шляхом аналізу за темами цитування науковими категоріями Web of Science та сферами досліджень. До аналізу були включені лише англійські публікації, що дозволило отримати вибірку з 123 одиниць [5].

Для відбору даних був проведений ретельний аналіз опублікованих статей, включаючи назви, ключові слова та анотації, щоб переконатися, що вони відповідають цілям дослідження. На основі цього аналізу 28 публікацій були виключені з таких причин, як відсутність анотації та ключових слів (одна стаття) або їх невідповідність дослідницькому запиту (27 публікацій зосереджувалися на окремих випадках впровадження управління бізнес-процесами або використовували термін як контекст для дослідження інших питань). Була отримана вибірка, що містить 95 статей [5]. Набір даних був попередньо очищений від слів, що можуть спотворювати зміст, зокрема слів пошукового запиту, синонімів та директивних словоформ.

Було складено список стоп-слів та синонімів (рис. 1), що було застосовано під час аналізу для вирішення поставленої задачі.

Stop words (excluded)	List of synonyms and word forms (reduced to a single expression marked in bold)
	bpm , business process management, business process management (bpm), business processes management
	process , processes
	organization , organization, organisation, organizations
	approach , approaches
	concept , concepts
	method , methods
	system , systems
	company , companies
	implication , implications
	practice , practices
	operation , operations

Рис. 1. Перелік стоп-слів, завантажених у додаток «Biblioshiny App» (англ.)

Джерело: розроблено автором за даними, наведеними у [5, 13].

Для бібліометричного аналізу використовували додаток Biblioshiny App Ver. 4.1, запущений через пакет Bibliometrix R у програмному забезпеченні RStudio [14, с. 97–98]. Аналіз зв'язків включав кількісні методи та методи наукового мапування, зокрема підрахунок публікацій, аналіз цитування та співавторства, бібліографічні зв'язки, аналіз співавторів та співавторів слів, кластеризацію та візуалізацію. Кластеризація була виконана за допомогою алгоритму Walktrap, що здатен виявляти тісно пов'язані вузли та максимізує модульність мережі шляхом ітеративного визначення груп.

Переважає більшість статей, знайдених на сайті (558 одиниць), була віднесена до галузі комп'ютерних наук, далі йдуть електротехніка (46 одиниць) та інформатика і бібліотекознавство (42 одиниці). Для порівняння, кількість статей, віднесених до менеджменту, бізнесу та дослідження операцій в сфері управління, становила 198 одиниць, 125 одиниць та 64 одиниці, відповідно. Ці дані свідчать про те, що тема управління бізнес-процесами, яка виникла в рамках менеджменту і була тісно пов'язана з оперативним і стратегічним управлінням, зазнає трансформації і набуває нових вимірів.

Таку еволюцію можна пояснити процесами зростання цифровізації бізнес-процесів та активним застосуванням цифрових інструментів для вдосконалення організаційно-управлінських практик. В підсумку маємо, що управління бізнес-процесами набуває все більшої популярності як актуальна та прикладна тема досліджень у сфері інформаційних технологій та комп'ютерних наук. Середньорічний приріст публікацій становить 4,32 %, що свідчить про стійкий пошуковий інтерес до цієї галузі. Одним з помітних аспектів є відносно висока частка одноосібних публікацій, які складають приблизно 16 % від загальної кількості публікацій [5].

Іншою характеристикою колекції є відносно невеликий середній розмір дослідницької групи – менше трьох осіб на групу. Порівняно з іншими галузями, такими як дослідження стійкості продовольчої системи, де середній розмір дослідницької групи становить 4,55 особи, пошукова спільнота щодо управління бізнес-процесами, як видається, надає перевагу меншим дослідницьким командам [13]. Рівень міжнародної співпраці в межах колекції є відносно низьким, лише 20 %.

За період дослідження спостерігається постійне зростання кількості досліджень, присвячених концепції управління бізнес-процесами (рис. 2).

Наведений графік надає уявлення про періоди підвищеної уваги до концепції. Зокрема, у 2010 році кількість публікацій на тему управління бізнес-процесами значно зросла, і налічувала вдвічі більше статей, ніж у попередні роки. У 2017 році кількість публікацій подвоїлася порівняно з попередніми періодами, після чого спостерігалось безперервне зростання публікаційної активності до 2019 року. Однак спостерігається і тенденція до зменшення інтересу науковців до управління бізнес-процесами у соціальних науках: у 2022 році було опубліковано лише шість статей, що менше, ніж у 2017 році.

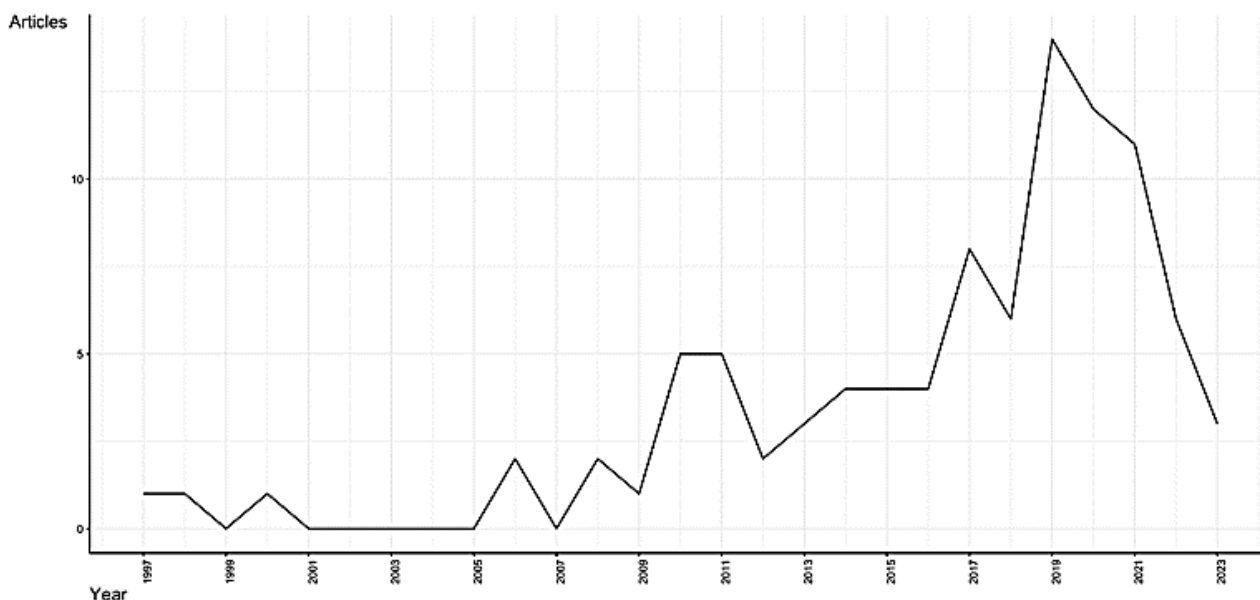

Рис. 2. Динаміка кількості публікацій з управління бізнес-процесами в контексті соціальних наук, за період 1997–2023 рр.

Джерело: розроблено автором і вперше згадано у [5].

Що стосується продуктивності та співпраці між країнами, то саме Бразилія посідає перше місце за кількістю наукових публікацій – 34 статті. Далі – Великобританія з 31 роботою, Італія з 29, Німеччина з 22 і Польща з 20 публікаціями. Вчені з Великобританії почали дослідження концепції управління бізнес-процесами, одними з найперших, і знаходилися попереду за кількістю публікацій до 2022 року. У 2011 році німецькі та італійські вчені розпочали свої дослідження, тоді як бразильські та польські дослідники розпочали їх у 2014 та 2018 рр., відповідно. Коефіцієнт міжнародної співпраці варіюється між цими країнами, причому для Італії це найвище значення – 0,57, за нею йде Великобританія з 0,25 та Бразилія – 0,09. Дослідження в Німеччині та Польщі проводяться лише в рамках національних дослідницьких груп.

У результаті об'єднання документів, за допомогою посилань, вдалося виділити три окремі кластери релевантних досліджень, графічний формат яких, представлений на рис 3.

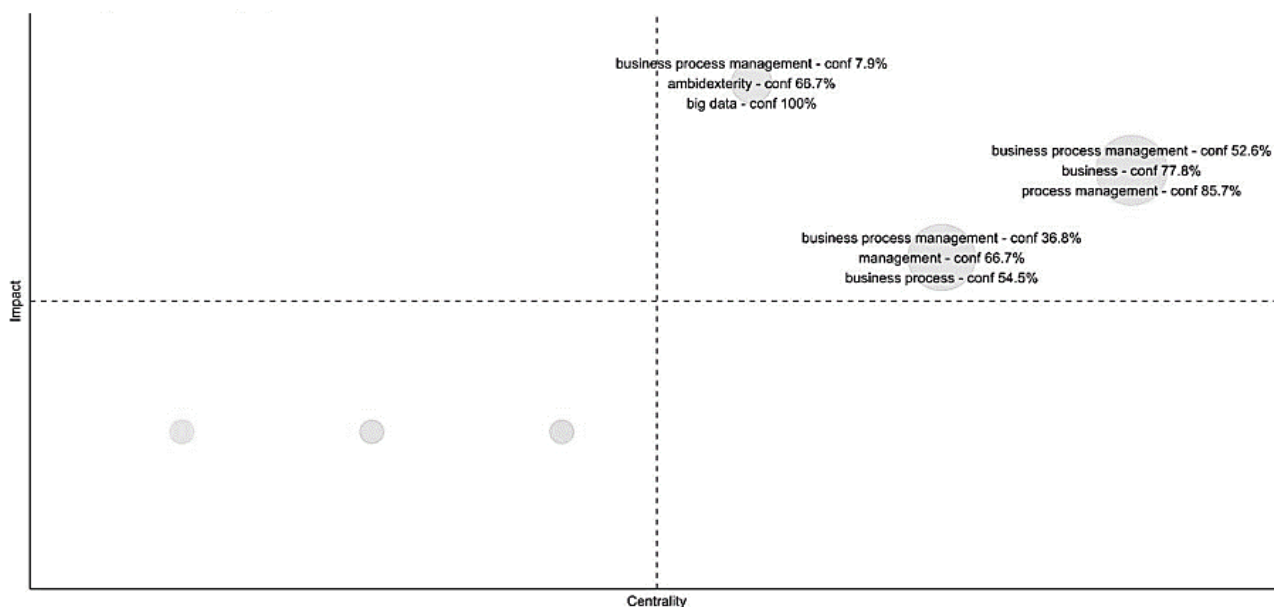

Рис. 3. Склад кластерів за публікаціями, поєднаними посиланнями (мітки за ключовими словами авторів)

Джерело: розроблено автором і вперше згадано у [5].

Перший кластер зосереджується на темах великих даних та амбівалентності. Незважаючи на те, що у збірнику лише чотири статті, цей кластер отримав найбільшу кількість цитувань у

світі. Другий кластер зосереджений на управлінні процесами та бізнесі. Цей кластер включає найбільш значну кількість документів у колекції – 50 публікацій, але має менший вплив, ніж перший кластер. Третій кластер зосереджений навколо понять «менеджмент» та «бізнес-процеси». Хоча він має незначний вплив, цей кластер все ще є значущим, оскільки охоплює 37 документів у сукупності.

Аналізуючи трендові теми (рис. 4), можна простежити еволюцію дослідницького контенту в часі. На початку 2000-х років пошук управління бізнес-процесами зосереджувався на соціальних питаннях та питаннях капіталу. З 2008 році сфера досліджень змістилася в бік контролю та планування ресурсів компанії, що залишалися актуальними впродовж наступного десятиліття. У період з 2010 по 2018 рр. наукові роботи були зосереджені на обслуговуванні клієнтів, управлінні, архітектурі бізнес-процесів та впровадженні управління бізнес-процесами. В період з 2015 по 2020 рік акцент був зроблений на таких аспектах, як аналіз, організація, системи, переваги, інтеграція та спроможність. Останні дослідження (після 2020 року) зосереджені на зрілості, можливостях, відповідності, інституціоналізації, просуванні та стартапах.

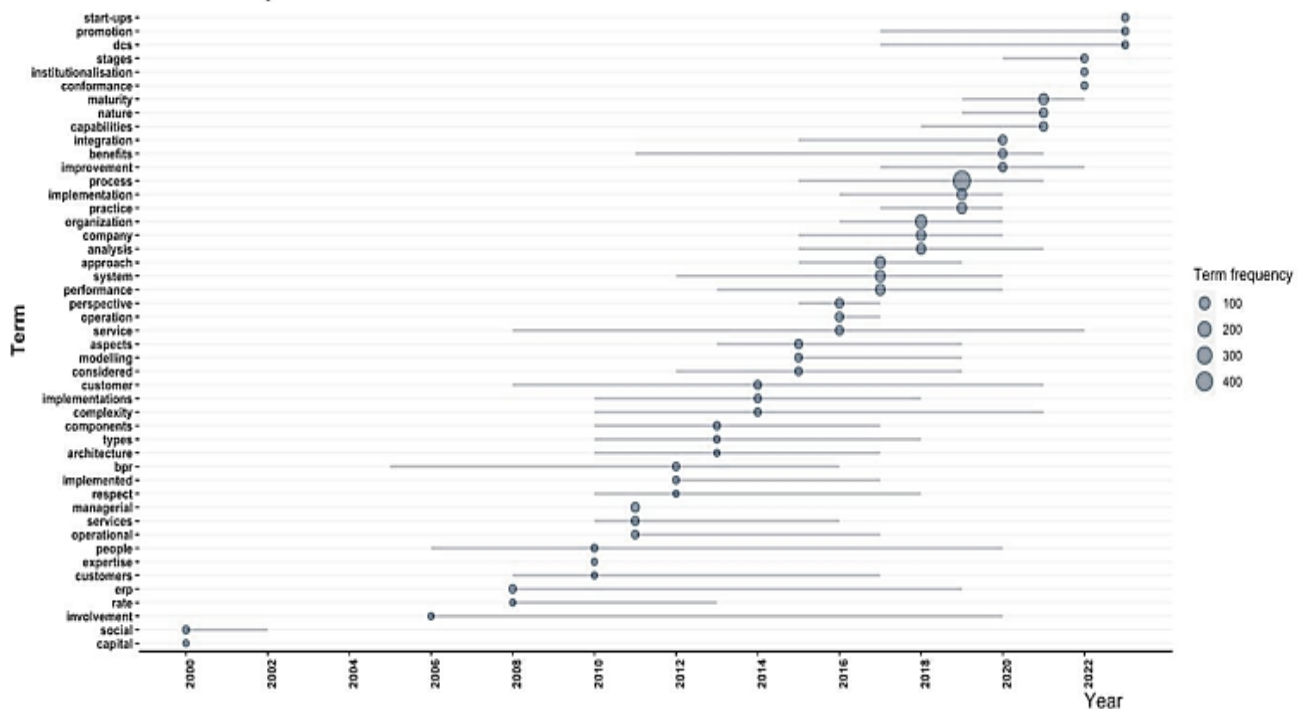

Рис. 4. Динаміка трендових тем за уніграмами рефератів (застосовано списки слів, стоп-слів та синонімів), за період 2000–2023 рр.

Джерело: розроблено автором і вперше згадано у [5].

Сучасні дослідження все більше концептуалізують роль організаційної культури у сприянні впровадженню управління бізнес-процесами компаній. В своїй праці [15], автори розробили підхід до вимірювання ефективності організаційної культури (різних типів), що сприяє впровадженню управління бізнес-процесами. При цьому, вони емпірично довели, що успіх управління бізнес-процесами забезпечується не лише методами управління, а і культурою управління бізнес-процесами, яка виступає в ролі медіатора.

Дослідження демонструє, що використання методів управління бізнес-процесами призводить до формування культури, що сприяє продуктивності процесу та успіху компанії. Однак методи не підвищують ефективність діяльності компанії без належної культури управління бізнес-процесами, побудованої на «клієнтоорієнтованості, досконалості, відповідальності та командній роботі» [16].

Далі застосуємо пошуковий алгоритм визначення області досліджень, що буде включати поняття – в сукупності становлять «управління бізнес-процесами в будівельній галузі економіки» (будівництві) – (бізнес | процес – управління | будівництво). За період дослідження (1996–2024 рр.), за допомогою інструменту моніторингу та аналізу міжнародних наукових баз – SciVal, було взято до уваги 10 494 наукові праці.

Результати були додатково уточнені за допомогою фільтрування за предметними областями «Бізнес, менеджмент, облік» – 3 017 публікацій, а з урахуванням обмеження за роками (наприклад, 2019–2025 рр.) – 1 194 робіт (рис. 5).

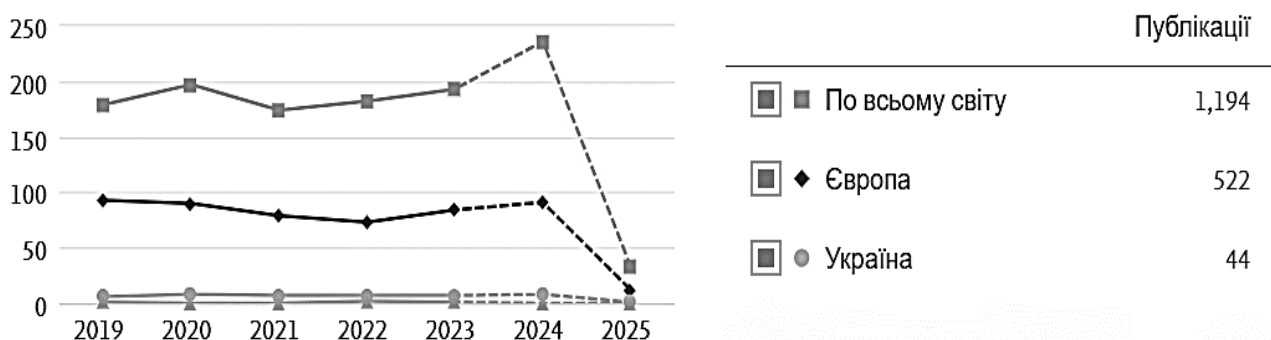
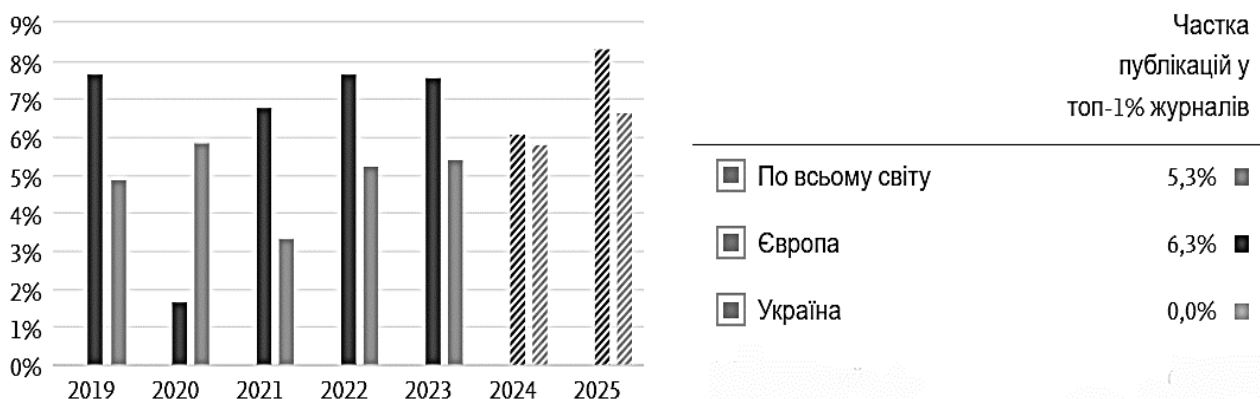

Рис. 5. Динаміка публікацій за предметною областю дослідження «управління бізнес-процесами в будівельній галузі економіки» з відповідними етапами фільтрування, за період 2019–2025 рр.

Джерело: розроблено автором.

Процентилі публікацій у рейтингу найпопулярніших журналів у SciVal показують, наскільки публікації з обраної тематики (управління бізнес-процесами в будівельній галузі економіки) присутні в найбільш цитованих журналах у всесвіті даних: скільки публікацій входять до 1 %, 5 %, 10 % або 25 % найбільш цитованих журналів, індексованих Scopus. Так, зокрема, результати визначення кількості публікацій за темою, що входять до 1 % топ-журналів, наведено на рис. 6.

⚠ Неповний рік ?

Рис. 6. Метрика SciVal: публікації в процентилях найкращих журналів, за період 2019–2025 рр.

Джерело: розроблено автором.

Результати в процентилях найвищого цитування вказують на те, якою мірою публікації за обраною тематикою (управління бізнес-процесами в будівельній галузі економіки) присутні в найбільш цитованих процентилях у всесвіті даних: скільки публікацій входять до 1 %, 5 %, 10 % або 25 % найбільш цитованих публікацій.

Результати визначення кількості публікацій за темою, що опубліковані у виданнях з найбільшою цитованістю, наведені на рис. 7.

Результати наукометричного аналізу активності звернень до публікацій, що розміщені у виданнях, як індексуються в НМБ Scopus, за напрямком дослідження «управління бізнес-процесами в будівельній галузі економіки», варто також доповнити графічними даними про їхній якісний характер, з точки зору оприлюднення у виданнях з відповідним квантилем (Q1, Q2, Q3 чи Q4). Результати аналізу динаміка за даним параметром відображені на рис. 8.

Територіальний підхід щодо вивчення світового масштабу публікацій за обраним напрямком (визначеним запитом з відповідними фільтрами) дозволяє спостерігати за рівнем

популярності теми «управління бізнес-процесами в будівельній галузі економіки». На рис. 9 наведені результати саме такого аналізу, станом на початок 2025 року.

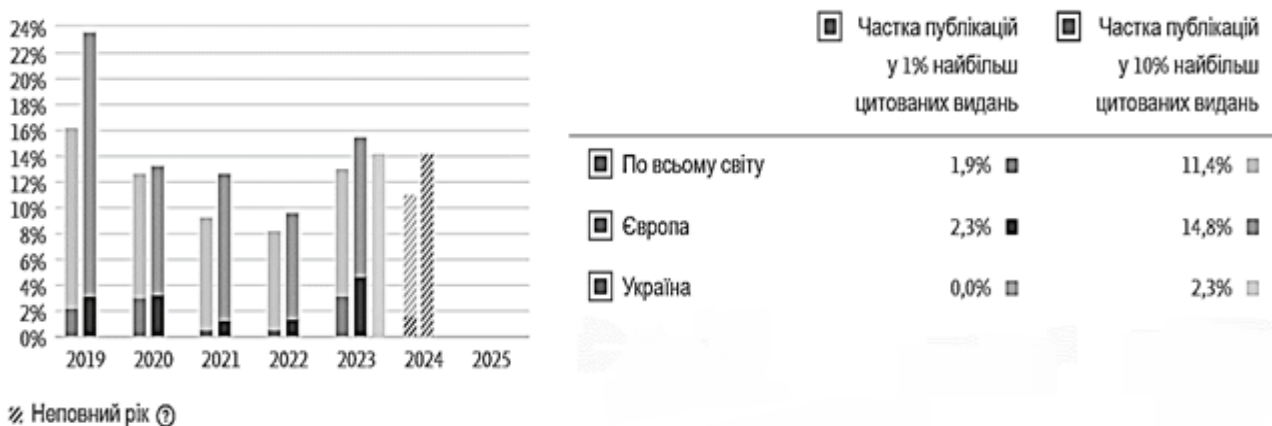

Рис. 7. Метрика SciVal: результати в процентилях найбільшого цитування, за період 2019–2025 рр.

Джерело: розроблено автором.

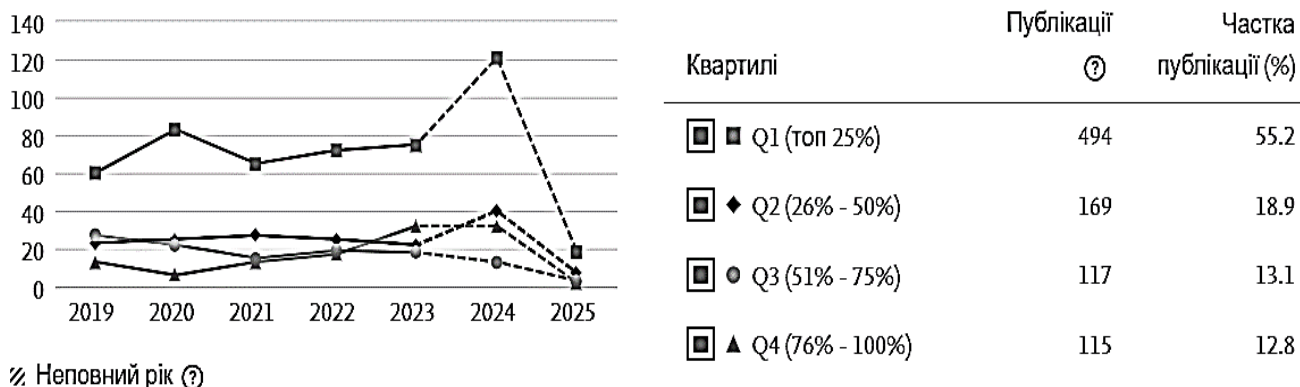

Рис. 8. Метрика SciVal: результати аналізу за публікаціями у виданнях відповідних кварталів, за період 2019–2025 рр.

Джерело: розроблено автором.

Країни/регіони	Наукова доробка ↓	Views Count ↓	Field-Weighted Citation Impact ↓	Citation Count ↓
1. Китай	151	7,725	0,97	1365
2. США	110	10 795	1.51	2,173
3. Велика Британія	97	8,284	1.62	1599
4. Індія	95	8,268	0,91	772
5. Німеччина	63	4,251	1.39	719
6. Австралія	58	6,651	1.84	826
7. Бразилія	51	4,903	0,96	611
8. Італія	45	5,426	2.26	1,112
9. Україна	44	2,681	0,42	164
10. Іспанія	43	6920	1.18	1,016

Рис 9. Метрика SciVal: країни та регіони за станом наукового доробку за напрямком «управління бізнес-процесами в будівельній галузі економіки», станом на початок 2020 р.

Джерело: розроблено автором.

За даними рис. 9 можна констатувати про високу популярність даної науково-практичної тематики в наступних країнах світу: Китай та Сполучені Штати Америки. Значення ключового показника наукового доробку становить більше 100 одиниць.

Серед європейських країн першість належить науковій спільноті з Великої Британії, яка дещо випереджає показники ще однієї країни азійського регіону – Індії.

Варто також відзначити очевидну популярність досліджуваної тематики і серед вітчизняних науковців. Показники наукового доробку для науковців, афілійованих в Україні становить 44 одиниці та 9 серед Топ-10 країн, які були визначені за метрикою бібліометричного додатку *SciVal*.

6. Висновки

Результати бібліометричного аналізу, заснованого на вивченні відповідних наукових праць, що індексуються в міжнародних науко метричних базах даних Scopus та Web of Science, стосувалися огляду дослідницького ландшафту та концептуальних засад управління бізнес-процесами у соціальних науках та практичного застосування в будівельній галузі економіки і були отримані шляхом розкриття динаміки публікацій, провідних авторів, інституцій, країн, змісту досліджень, тематики та тенденцій.

Отримані результати підкреслюють еволюційний характер менеджменту, зсув у бік інформаційних технологій та зростаючий акцент на міждисциплінарних підходах. Спеціалізовані та локалізовані дослідження, з обмеженою співпрацею між науковцями, науковими установами та країнами, характеризують дослідницький ландшафт управління бізнес-процесами в компаніях будівельної галузі, що свідчить про значущість соціально-економічного контексту в дослідженнях та практиці.

Крім того, цей кластерний аналіз дає глибоке розуміння складних взаємозв'язків між різними аспектами управління бізнес-процесами. Така візуалізація допомагає визначити основні напрямки досліджень та їх відносну важливість у менеджменті сучасних компаній.

Об'єднання отриманих даних свідчить про переважну увагу до вивчення динамічного взаємозв'язку між управлінням бізнес-процесами та ключовою метою сприяння сталому економічному розвитку будівельних компаній. Слід зазначити, що значна увага приділяється виявленню кореляцій з ключовими економічними показниками та формулюванню стратегій управління компаніями, спрямованих на досягнення конкретних економічних цілей. Ці дослідження слугують основою для розробки ефективних підходів до управління бізнес-процесами, тим самим закладаючи основу для сталого економічного прогресу компанії.

У рамках розширення часової перспективи дослідження важливо оцінити результати контекстуально-часового блоку бібліометричного аналізу. Тут основні визначені детермінанти дослідження з питань управління бізнес-процесами структуруються за часом. Це дослідження забезпечує цінну основу для розуміння тенденцій і динаміки в цій сфері, проливаючи світло на ключові сфери уваги, нові парадигми та еволюцію дослідницьких інтересів. Воно дає змогу всебічно оцінити розвиток знань та уявлень щодо управління бізнес-процесами з плином часу.

References

1. Schumpeter, J. A. (1939). *Business Cycles: A Theoretical, Historical, and Statistical Analysis of the Capitalist Process*. New York: McGraw-Hill. <https://archive.org/details/businesscyclesth00schu>
2. Drucker, P. F. (1993). *Post-Capitalist Society*. New York: HarperCollins. <https://archive.org/details/postcapitalistsoc0000druc>
3. Donthu, N., Kumar, S., Mukherjee, D., Pandey, N., & Lim, W. M. (2021). How to conduct abibliometric analysis: An overview and guidelines. *Journal of Business Research*, (133), 285–296. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2021.04.070>
4. Zhuravel O., Kosmidailo I. & Glukh V. (2025). Innovation management in the context of digital transformation of enterprises. *Scientific innovations and advanced technologies*, 3(43), 747–760. [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-3\(43\)-747-760](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-3(43)-747-760) (in Ukrainian)
5. Koblianska, I., Varakin, D., Pihul, O., Somushkin, V., & Glukh, V. (2023). Review of scientific literature on BPM concept in social sciences. *Problems and Perspectives in Management*, 21(3), 84–99. [https://doi:10.21511/ppm.21\(3\).2023.07](https://doi:10.21511/ppm.21(3).2023.07)

6. Van der Aalst, W. M. (2013). Business process management: a comprehensive survey. *International Scholarly Research Notices*, 2013(1), 507984. <https://doi.org/10.1155/2013/507984>
7. Iritani, D. R., Morioka, S. N., Carvalho, M. M. de, & Ometto, A. R. (2015). Analysis of business process management theory and practices: Systematic literature review and bibliometrics. *Gestão & Produção*, 22(1), 164–180. <https://doi.org/10.1590/0104-530X814-13>
8. Maldonado, M. U., Leusin, M. E., de Albuquerque Bernardes, T. C., & Vaz, C. R. (2020). Similarities and differences between business process management and lean management. *Business Process Management Journal*, 26(7), 1807–1831. <https://doi.org/10.1108/bpmj-09-2019-0368>
9. Entringer, T. C., Ferreira, A. da S., & Nascimento, D. C. de O. (2021). Comparative analysis of the main business process modeling methods: A bibliometric study. *Gestão & Produção*, 28(2), e5211. <https://doi.org/10.1590/1806-9649-2020v28e5211>
10. Couckuyt, D., & Van Looy, A. (2020). A systematic review of green business process management. *Business Process Management Journal*, 26(2), 421–446. <https://doi.org/10.1108/bpmj-03-2019-0106>
11. Zerbino, P., Stefanini, A., & Aloini, D. (2021). Process science in action: A literature review on process mining in business management. *Technological Forecasting and Social Change*, (172), 121021. <https://doi.org/10.1016/j.techfore.2021.121021>
12. Helbin, T., & Van Looy, A. (2021). Is business process management (BPM) ready for ambidexterity? Conceptualization, implementation guidelines and research agenda. *Sustainability*, 13(4), 1906. <https://doi.org/10.3390/su13041906>
13. Kalachevska, L., Koblianska, I., & Holzner, J. (2022). Concept and measurement of the food system sustainability: A bibliometric research. *Scientific Horizons*, 25(1), 104–119. [https://doi.org/10.48077/SCIHOR.25\(1\).2022.104-119](https://doi.org/10.48077/SCIHOR.25(1).2022.104-119)
14. Aria, M., & Cuccurullo, C. (2017). Bibliometrix: An R-tool for comprehensive science mapping analysis. *Journal of Informetrics*, 11(4), 959–975. <https://doi.org/10.1016/j.joi.2017.08.007>
15. Schmiedel, T., vom Brocke, J., & Recker, J. (2014). Development and validation of an instrument to measure organizational cultures' support of business process management. *Information & Management*, 51(1), 43–56. <https://doi.org/10.1016/j.im.2013.08.005>
16. Schmiedel, T., Recker, J., & vom Brocke, J. (2020). Tie relation between BPM culture, BPM methods, and process performance: Evidence from quantitative field studies. *Information & Management*, 57(2), 103175. <https://doi.org/10.1016/j.im.2019.103175>